

- Ούλοφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1, Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
- Φανερωμένης 13, Χολαργός, ☎ 210 65 36 551

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

1.

Τότε ο βοσκός Κάκος, έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, έσυρε από τις ουρές σε μια σπηλιά μερικά βόδια γυρισμένα ανάποδα. Όταν ο Ηρακλής, αφού ξύπνησε (ή σηκώθηκε από τον ύπνο), είδε το κοπάδι και κατάλαβε ότι έλειπε ένα μέρος, κατευθύνθηκε στη σπηλιά που ήταν πολύ κοντά του.

.....

Μερικοί παρασυρμένοι (ή σπρωγμένοι) από ντροπή (παρ)έμεναν. Αυτοί δεν μπορούσαν ούτε να προσποιηθούν ούτε να (συγ)κρατήσουν τα δάκρυά τους· κρυμμένοι στις σκηνές (τους) είτε παραπονούνταν για τη μοίρα τους (ή έκλαιγαν τη μοίρα τους) είτε θρηνούσαν για τον κοινό κίνδυνο μαζί με τους φίλους τους.

.....

74 (εβδομήντα τέσσερις) στρατιωτικές σημαίες (ή λάβαρα) παραδίδονται στον Καίσαρα· μεγάλος αριθμός εχθρών συλλαμβάνεται και φονεύεται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή (δια)σκορπίζονται στις χώρες τους. Την επόμενη μέρα στέλνονται πρεσβευτές στον Καίσαρα.

.....

Όταν διώχτηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, είχε αποσυρθεί σε μια θερινή κατοικία, της οποίας το όνομα είναι Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος (ή επειδή τρομοκρατήθηκε) από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το πιο κοντινό λιακωτό και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν μπροστά στην πόρτα.

Μονάδες 20

2 α. Ποια τα αίτια ομοιότητας της Λατινικής με την Ελληνική γλώσσα ;

Οι ομοιότητες της Λατινικής με την Ελληνική οφείλονται:

1. στην κοινή καταγωγή από την Ινδοευρωπαϊκή (π.χ. duo -δύο, fero -φέρω, pater -πατήρ),
2. στα πολιτιστικά και γλωσσικά δάνεια του ελληνικού αποικισμού στην κεντρική και κάτω Ιταλία, από τη Νεάπολη και την Κύμη μέχρι τη Σικελία,
3. στην κατάκτηση της ελληνικής Ανατολής από τους Ρωμαίους. Το πρώτο με- γάλο δάνειο των Ρωμαίων από τους Έλληνες ήταν το αλφάβητό τους: από την αποικία της Κύμης υιοθέτησαν τον 8ο/7ο αι. π.Χ. μια παραλλαγή ελληνικού δυτικού αλφαβήτου. Συνεπώς το «λατινικό» αλφάβητο, που σήμερα έχει γίνει παγκόσμιο κτήμα, είναι στην πραγματικότητα ελληνικό.

Μονάδες 5

β) Να χαρακτηρίσετε στο τετράδιό σας ως σωστές (Σωστό) ή λανθασμένες (Λάθος) τις παρακάτω περιόδους:

- i. Το 340 π.Χ αποτελεί την ημερομηνία γεννήσεως της λογοτεχνίας της Ρώμης. **Λάθος**
- ii. Στις ρίζες της λατινικής γραμματείας βρίσκεται ο Λίβιος Ανδρόνικος. **Λάθος**
- iii. Η λογοτεχνία των Ρωμαίων έχει στενή συνάφεια με την ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία. **Σωστό**
- iv. Η λογοτεχνία των Ρωμαίων συνδέεται με την ελληνική γραμματεία μέσω της πρόσληψης (aemulatio) και του ανταγωνισμού (imitatio). **Λάθος**
- v. Το 14μ.Χ ολοκληρώνεται η αυγούστεια περίοδος της αρχαίας Ρώμης . **Σωστό**

Μονάδες 5

3.α) pastor , mugitus , miserabantur , princeps , arma : Για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις της λατινικής να γράψετε μια λέξη συγγενική στη νέα ελληνική.

πάστορας , μουγκρητό , μίσερος , πρίγκηπας , άρματα

Μονάδες 5

β) σπήλαιο , καστροπολιτεία , δόση , μπεριαλιστικός , μιλιταριστικός : Με ποιες λέξεις των λατινικών κειμένων είναι ετυμολογικά συγγενείς οι παραπάνω λέξεις τις νεάς ελληνικής;

speluncam , castris , deditur , imperium , militaria

Μονάδες 5

4α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους

- **Geryonis** : αιτιατική ενικού - **Geryonem / Geryonen**
- **boves** : αφαιρετική πληθυντικού - **bobus / bubus**
- **locum** : αιτιατική πληθυντικού - **loca**
- **ipse** : δοτική ενικού του ουδετέρου - **ipsi**
- **quosdam** : γενική ενικού του θηλυκού γένους - **cuiusdam**
- **Magnus** : αφαιρετική ενικού του θηλυκού - **magna**
- **ingenti** : γενική πληθυντικού - **ingentium**
- **exercitum** : γενική πληθυντικού - **exercituum**
- **puore** : γενική πληθυντικού - **δεν διαθέτει λόγω αφηρημένης έννοιας.**
- **Hi** : αφαιρετική ενικού - **hoc**
- **periculum** : ονομαστική πληθυντικού - **pericula**
- **eo** : δοτική πληθυντικού - **eis /iis /is**
- **caedes** : γενική πληθυντικού - **caedium**
- **civitates** : γενική /αιτιατική πληθυντικού - **civitatum / ium / civitates/is**
- **Claudius**: γενική και κλητική ενικού - **Claudii/i - Claudi**
- **aetatis**: γενική πληθυντικού - **aetatium**
- **imperium**: αιτιατική πληθυντικού/ γενική ενικού - **imperia - imperii**
- **mirabili quodam casu**: τη γενική ενικού και πληθυντικού της συνεκφοράς - **mirabilis cuiusdam casus - mirabilium quorundam casuum**
- **cui**: αιτιατική ενικού στο ίδιο γένος - **quam**
- **nomen**: κλητική πληθυντικού - **nomina**

Μονάδες 10

β) **viribus** : Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις του ουσιαστικού και στους δύο αριθμούς.

vim - vi - virium - viribus- vires/is -viribus

Μονάδες 3

γ) **die** : Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις του ουσιαστικού στον πληθυντικό.

dierum - diebus - dies - diebus

Μονάδες 2

5α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους

- **adduxisse** :β ενικ Υποτακτικής Ενεστώτα - **adducas**
- **fertur** : β ενικό και πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα στην άλλη φωνή - **fers - fertis**
- **aspexit**: β πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού - **aspiceretis**
- **interficitur** : γ πληθυντικό ίδιας φωνής και χρόνου στον απλό του τύπο - **fiunt**
- **cupiebat** : ίδιο πρόσωπο και χρόνο στην Υποτακτική - **cuperet**
- **remanebant** : δοτική πληθυντικού της μετοχής Παρακειμένου - **mansis**
- **poterant** : γ πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού - **possent**
- **miserabantur** : δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα - **miseranti**
- **occiditur** : απαρέμφατο μέλλοντος στην άλλη φωνή - **occisurum esse**
- **mittuntur** : Απαρέμφατο ενεστώτα - **mitti**
- **exclusus**: β' πληθυντικό Υποτακτικής του παρακειμένου - **exclusi sitis**
- **cepit**: β' ενικό υποτακτικής του παρατατικού - **caperes**
- **recesserat**: γ' ενικό Υποτακτικής του μέλλοντα της ενεργητικής φωνής - **recessurus sit**
- **exterritus**: το β' ενικό οριστικής του υπερσυντελικού στην άλλη φωνή - **exterrueras**

Μονάδες 7

β) **miserabantur** : Να κλίνετε την Υποτακτική του Μέλλοντος του ρήματος.

- miseraturus sim
- miseraturus sis

- *miseraturus sit*
- *miseraturi simus*
- *miseraturi sitis*
- *miseraturi sint*

Μονάδες 6

6. ex vocibus : Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τον τύπο και στη συνέχεια να δηλώσετε με ισόδυναμο τρόπο την ίδια επιρρηματική σχέση.

- εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο *occupavit*

- *ob/per/propter voces*

- (*vocibus*)

Μονάδες 4

7. ex Hispania : Αφού αναγνωρίσετε συντακτικώς τον τύπο στη συνέχεια να τον μετατρέψετε έτσι ώστε να δηλώνει **στάση σε τόπο** αντικαθιστώντας το **Hispania** με τις ακόλουθες λέξεις : **Italia , Athenae , Carthago , Roma**

- Εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της προελεύσεως στο *adduxisse*

- *in Italia , Athenis , Carthagine , Romae*

Μονάδες 5

8. Caesar iubet arma tradi ac principes produci : Να ξαναγράψετε τη περίοδο αντικαθιστώντας τα παθητικά απαρέμφατα με ενεργητικά και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Caesar iubet hostes arma tradere ac principes producere .

Μονάδες 2

9. Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit mirabili quodam casu. : Να ξαναγράψετε τη περίοδο αφού την εξαρτήσετε από τις φράσεις :

α) Claudius dixit se quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepisse mirabili quodam casu. (

ετεροπροσωπία)

b) *Cicero narrat Claudium quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepisse mirabili quodam casu.* (ταυτοπροσωπία - Λατινισμός)

c) *Fertur Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepisse mirabili quodam casu.* (Άρση Λατινισμού ύστερα από λεκτικό ρήμα παθητικής φωνής)

Μονάδες 3

10.) *Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit* : Να καταγράψετε το είδος και τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της παραπάνω προτάσεως.

Είδος : χρονική

Εισαγωγή : σύνδεσμος **Ubi**

Εκφορά : Οριστική Παρακειμένου (*aspexit*)

Μονάδες 3

11. *Magnus timor exercitum occupavit ex vocibus Gallorum ac mercatorum {...}*: Να μετατρέψετε τη σύνταξη της παραπάνω προτάσεως σε παθητική.

- *exercitus occupatus est magno timore ex vocibus Gallorum ac mercatorum {...}*

Μονάδες 3

12. **Paulo post** : Να μετατρέψετε τη φράση έτσι ώστε να δηλώνει την ίδια επιρρηματική σχέση με ισοδύναμο τρόπο και στη συνέχεια να εξηγήσετε τη συντακτική διαφοροποίηση.

Μονάδες 2

- **Post paulum**

- Το **post** + αιτιατική πλέον λειτουργεί ως εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου

13. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις σημειωμένες λέξεις των κειμένων.

Μονάδες 10

- **Geryonis** : Γενική, ετερόπτωτος ονομ. προσδ, κτητική στο *boves*.
- **fessus** :Επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο απαρέμφατο *dormivisse*. Αναφέρεται στο Υποκείμενο του απαρεμφάτου *ipse*. – Εναλλακτικά θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, (προτερόχρονο), συνημμένη στο υποκείμενο του απαρεμφάτου.
- **pastor** : Ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση στο *Cacus*.
- **de causa** : Εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο *discedere*.
- **puore** : Αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο *adducti*.
- **ingere** : Αντικείμενο του ρήματος *poterant*, τελικά απαρέμφατα.
- **ad Caesarem** : Εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός κατεύθυνσης σε πρόσωπο στο ρήμα *mittuntur*.
- **die** : Αφαιρετική (τοπική) του χρόνου στο ρήμα *mittuntur*.
- **casu** : Απλή (οργανική) αφαιρετική της αιτίας ή του τρόπου στο *cepit*.
- **caedis** : Γενική αντικειμενική στο *rumore*.

Φροντιστήριο Εν Δυνάμει -Ζωγράφου - Χολαργός

Γ. Μπιτσικόκος,Κ. Μαγαλιός, Κ.Οικονομόπουλος